

Raadsvoorstel

Onderwerp **Besteding extra middelen Kansen voor alle kinderen**

Registratienr. 6194091 Steller/telnr. Jan Wijbenga / 61 46 Bijlagen -1.

Classificatie Openbaar Geheim

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Gijsbertsen

Raadscommissie

W & I 22-03-2017

Langetermijn agenda
(LTA) Raad

LTA ja: Maand Jaar
LTA nee: x Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit de Besteding extra middelen Kansen voor alle kinderen vast te stellen.

Samenvatting

Groningen is één van de koplopers als het gaat om het verlichten van armoede bij kinderen. We zetten al jaren stevig in om voor kinderen de armoede te compenseren door het Kindpakket aan te bieden. Dat is hard nodig want één op de vijf kinderen in Groningen leeft in armoede.

Het college wil dat kinderen die opgroeien in armoede dezelfde kansen hebben als andere kinderen. Ook kinderen in armoede moeten meedoen aan activiteiten die zij leuk vinden, die gebruikelijk zijn onder leeftijdsgenoten en die positief bijdragen aan hun ontwikkeling. Positief opgroeien van alle kinderen: dat is ons doel. Daarbij mag armoede nooit de oorzaak zijn van uitsluiting. In Groningen voelen alle kinderen zich thuis en tellen alle kinderen mee. Met de extra impuls van deze middelen kunnen we daarin nog meer het verschil maken.

We leggen de focus daarbij op drie invalshoeken, in lijn met het bredere uitvoeringsplan Armoede 2017: 1. Actief meedoen, 2. De basis op orde en 3. Bewustwording en communicatie.

Een van de acties die wij ondernemen is dat we een *MaatwerkKindBudget* beschikbaar stellen voor de WIJmedewerkers. De besteding daarvan is een samenspel tussen WIJmedewerker, brugfunctionaris, ouders en indien mogelijk ook het kind (tot 18 jaar). Zoveel mogelijk regelvrij en vanuit vertrouwen. Vanuit de integrale benadering en zeker vanuit de ambitie van het college dat voor alle kinderen de basis op orde moet zijn, kan een WIJmedewerker op maat, snel en met lef ondersteuning bieden.

Een belangrijk vernieuwend onderdeel waarvoor het MaatwerkKindbudget kan worden ingezet is het compenseren van de eigen bijdrage voor deelname aan de peuteropvang (het Basis OntwikkelingsProgramma). We hebben een goed aanbod BOP in de stad, maar willen we dat elk kind daar gebruik van maakt, dan moeten we de drempel van de eigen bijdrage wegnemen. Dat gaan we op deze manier dus doen.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Tijdens de raadsvergadering van 21 december 2016 heeft u aangegeven de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen Kansen voor alle kinderen in zijn geheel te bestemmen voor kinderen in armoede. Het college heeft toegezegd dit te betrekken bij het armoedebeleid en een voorstel hiervoor te koppelen aan het uitvoeringsplan Armoedeprojecten 2017.

Groningen is één van de koplopers als het gaat om het verlichten van armoede bij kinderen. We zetten al jaren stevig in om voor kinderen de armoede te compenseren door het Kindpakket aan te bieden. Dat is hard nodig want één op de vijf kinderen in Groningen leeft in armoede.

Het college wil dat kinderen die opgroeien in armoede dezelfde kansen hebben als andere kinderen. Ook kinderen in armoede moeten meedoen aan activiteiten die zij leuk vinden, die gebruikelijk zijn onder leeftijdsgenoten en die positief bijdragen aan hun ontwikkeling. Positief opgroeien van alle kinderen: dat is ons doel. Daarbij mag armoede nooit de oorzaak zijn van uitsluiting. In Groningen voelen alle kinderen zich thuis en tellen alle kinderen mee. Met de extra impuls van deze middelen kunnen we daarin nog meer het verschil maken.

We willen de gevolgen van armoede voor kinderen en jongeren doorbreken en zorgen dat de intergenerationele armoede doorbroken wordt.

Kader

In de kamerbrief *Voortgang kansen voor alle kinderen* dd 11 november 2016 geeft staatssecretaris Klijnsma aan met welk doel en onder welke voorwaarden zij deze structurele middelen ter beschikking stelt. Het Rijk wil dat alle kinderen die het nodig hebben worden bereikt en dat zij de noodzakelijke spullen krijgen om mee te kunnen doen. De staatssecretaris heeft hierover aanvullende bestuurlijke afspraken gemaakt met de VNG.

Fondsen als stichting Leergeld, Jeugd Cultuur Fonds, Jeugd Sport Fonds, Jarige Job en fonds Kinderhulp werken nauw samen op landelijk én op lokaal niveau en vormen één aanspreekpunt.

De doelgroep zijn kinderen van 0 – 18 jaar. De voorzieningen moeten in natura worden verstrekt. Het bereik moet worden vergroot door de bestaande infrastructuur (nog) beter te gebruiken. Kinderen en jongeren moeten ook mee kunnen denken over de besteding.

Een voorwaarde is ook dat deze middelen een aanvullende impuls moeten zijn bovenop de al bestaande gemeentelijke armoedeuitgaven.

Rijk en VNG zullen zorgen voor uitwisseling van goede voorbeelden. Gemeenten moeten aan hun eigen raad rapporteren over de inzet van middelen, instrumenten en behaalde resultaten.

Voor onszelf is de eigen nota *Perspectief – actieplan tegen de armoede 2015 – 2018* richtinggevend voor de inzet. De ambities zijn vertaald in een .het.Kindpakket, dat we nu met deze middelen kunnen versterken en uitbreiden.

De gezamenlijke doelen van *Perspectief* en de extra kindmiddelen sluiten goed op elkaar aan, zij het dat wij ons Armoedebeleid breder inzetten dan alleen op kinderen en jongeren.

Argumenten en afwegingen

Uit de Armoedemonitor 2016 blijkt dat de omvang en samenstelling van de groep minima in Groningen constant is over de jaren heen. Dat geldt ook voor het aantal kinderen in armoede: één op de vijf, in totaal ruim 5500 kinderen. In een aantal wijken ligt dit aantal echter beduidend hoger, zoals Korrewegwijk/de Hoogte (42% van alle kinderen), Selwerd / Paddepoel / Tuinwijk (39%) en de Oosterparkwijk (34%).

Het aantal minimahuishoudens bedraagt al jaren ongeveer 17.000. Bijna de helft hiervan heeft al vijf jaar of langer een laag inkomen. Minima zijn minder vaak lid van een sportvereniging, maken minder gebruik van culturele voorzieningen, hebben een kleiner netwerk en ervaren minder sociale steun. Ze doen wel iets vaker vrijwilligerswerk dan andere Stadters.

Laat het duidelijk zijn: met het Kindpakket bestrijden we niet de armoede van de ouders. Om mensen uit de minimasituatie te halen investeren we binnen andere beleidsterreinen in werk en in activering, in het verminderen/voorkomen van schulden en in goede begeleiding en zorg op alle leefgebieden.

Met het Kindpakket, inclusief de extra impuls, gaan we de kinderen duurzaam compenseren voor het feit dat ze opgroeien in armoede. Hiermee willen we ook de intergenerationele armoede doorbreken. We

bieden kinderen voldoende ontwikkelingsmogelijkheden zodat ze niet vanwege armoede op achterstand komen te staan, Het kindpakket is aanvullend en voorwaardenscheppend voor andere beleidsterreinen. Conform de richtlijnen van de kindmiddelen breiden we ons kindpakket gedeeltelijk uit en tevens pakken we nieuwe dingen op.

We leggen de focus daarbij op drie invalshoeken, in lijn met het bredere uitvoeringsplan Armoede 2017: 1. Actief meedoen, 2. De basis op orde en 3. Bewustwording en communicatie.

We merken hierbij op dat we de focus die we ontwikkeld hebben ook hier hebben toegepast. Dus we hebben de voorgestelde maatregelen gezien op de maatschappelijke effecten, het afwegingskader toegepast en betrokken op de monitoring. Voor meer informatie hierover verwijzen wij hier naar de Brief over het Uitvoeringsplan 2017 met bijlagen, die gelijktijdig aan uw raad wordt voorgelegd.

1. Kinderen kunnen actief meedoen: sport, cultuur en onderwijs

We nemen de financiële belemmeringen weg zodat alle kinderen kunnen sporten en deel kunnen nemen aan culturele activiteiten. Ook nemen we belemmeringen weg voor kinderen in het voortgezet onderwijs middels een gevulde rugzak (letterlijk) en andere ondersteuning bij educatie. Hiervoor verhogen we onze bijdrage aan Stichting Leergeld, Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds.

Stichting Leergeld wil 450 extra kinderen en jongeren bereiken, het Jeugdsportfonds wil in 2017 570 kinderen bereiken (+ 40 procent) en het Jeugd Cultuurfonds 350 kinderen (+ 50 procent).

2. De basis is op orde

Als je honger hebt, onvoldoende spullen en geen goede kleren hebt, en een huis waarin je niet 'je ding kunt doen' bij gebrek aan meubels, warmte, e.d., dan sta je al snel op achterstand. Vanuit het Armoedebeleid, en specifiek het Kindpakket, gaan we dit zoveel mogelijk compenseren. We noemen hier een aantal activiteiten:

- Wij stellen een *MaatwerkKindBudget* voor de WIJmedewerkers beschikbaar. De besteding daarvan is een samenspel tussen WIJmedewerker, brugfunctionaris, ouders en indien mogelijk ook het kind (tot 18 jaar). Zoveel mogelijk regelvrij en vanuit vertrouwen. Vanuit de integrale benadering en zeker vanuit de ambitie van het college dat voor alle kinderen de basis op orde moet zijn, kan een WIJmedewerker op maat, snel en met lef ondersteuning bieden. In de gemeente Zaanstad is hier succesvol mee geëxperimenteerd voor volwassenen in de uitkering. Ons *MaatwerkKindBudget* is hierop geïnspireerd, de wijze waarop wij dat in Groningen gaan inrichten is nieuw. Een belangrijk vernieuwend onderdeel waarvoor het *MaatwerkKindbudget* kan worden ingezet lichten we er hier apart uit. Dat is het compenseren van de eigen bijdrage voor deelname aan de peuteropvang (het Basis OntwikkelingsProgramma). We hebben een goed aanbod BOP in de stad, maar willen we dat elk kind daar gebruik van maakt, dan moeten we de drempel van de eigen bijdrage wegnemen. Dat gaan we op deze manier dus doen. Dat betekent dat we op dit onderdeel extra inzetten op communicatie en het bereiken van de doelgroep zodat elk kind gebruik kan maken van de peuteropvang. Juist voor kinderen in minimagezinnen is een goede basisontwikkeling enorm belangrijk.
- We breiden het aanbod van de *Stadspas* uit met een groter aanbod voor kinderen. We nemen daar, op suggestie van uw raad, in ieder geval de zgn. babybonnen in op.
- Alle kinderen starten de schooldag met een gezond ontbijt. Ook dát vindt het college een basisbehoefte. Er zijn verschillende redenen waarom kinderen zonder ontbijt naar school gaan. We pakken dat dus niet alleen vanuit het armoedebeleid op. Daarvoor is ook voorlichting en ondersteuning belangrijk. Binnen de WIJ teams maar ook op de meeste scholen, is dat een aandachtspunt.

Wat we binnen het Kindpakket aanpakken is dat op scholen met een hoog percentage kinderen in armoede zorgen dat er voldoende fruit is. We faciliteren de scholen die een ontbijt willen aanbieden aan kinderen die dat nodig hebben. Dit is ook aanleiding voor de brugfunctionaris om in gesprek te gaan met de ouders om te bezien welke belemmeringen er zijn om zelf thuis dit ontbijt aan te bieden. Zo krijgen zoveel mogelijk kinderen een gezonde start van de dag en kunnen ze beter meedoen in de klas. We hebben hier wel de medewerking van de scholen nodig.

3. Bewustwording en Communicatie

Een belangrijk uitgangspunt van het Kindpakket is dat we niet alleen praten óver, maar ook mét kinderen. Ook belangrijk is dat we in gesprek blijven met de ouders. Dat deden we al, maar het is nadrukkelijk ook een opdracht van de staatsecretaris bij de extra kindmiddelen. We gaan dat intensiveren en meer richten op de geformuleerde ambities.

Initiatieven zijn onder meer:

- Kinderen helpen mee om diverse minimaregelingen bekend te maken. Onderdeel daarvan is het ontwerpen van een poster dat inabri's wordt opgehangen.
- We leggen verschillende armoedevragen voor aan de binnenkort in te stellen Raad van Kinderen en het Jongerenpanel. We betrekken ook de kinderen en jongeren erbij die we bereiken via de educatieprogramma's van de Groninger Krediet Bank (GKB). En wellicht kan ook de toekomstige kinderburgermeester hierbij een rol spelen.
- We gaan in gesprek met ouders die vanuit verschillende achtergronden in een armoedesituatie zijn beland om hen te bevragen of behoefte is aan een aanvullend aanbod. Ook op andere plekken stellen we deze vraag. Te denken valt aan het panel van de Stadjespas. Goede ideeën en initiatieven kunnen we betrekken bij het maken van een uitvoeringsplan voor 2018.

Een ander belangrijk punt is dat we alle ouders en kinderen die dat nodig hebben ook daadwerkelijk bereiken. Ook een belangrijke voorwaarde van het Rijk. Vanuit het reguliere uitvoeringsplan Armoede zetten we daar al stevig op in door o.a. het Service(bel)team en de brugfunctionarissen. We gaan hier voor kinderen en jongeren versterkt op inzetten.

Gebiedsgerichte aanpak

Het kindpakket is er uiteraard voor alle kinderen ongeacht de wijk waarin ze wonen. Maar in sommige wijken is er relatief veel armoede, en dat kan mede bepalend zijn voor de dynamiek, de veiligheid en de sociale cohesie in een wijk. Kortom, zo'n wijk is niet altijd de meest stimulerende omgeving. We reserveren dan ook een deel van het extra budget voor gebiedsgerichte initiatieven voor kinderen.

We hebben al enkele mooie voorbeelden van een gebiedsgerichte aanpak:

- In Selwerd werken Kindpakket en Groningen fit samen. We gaan de wijkinfrastructuur gebruiken om zoveel mogelijk kinderen en ouders te *verleiden* tot een een gezonde leefstijl.
- In Lewenborg dragen we vanuit armoedebeleid bij aan het plan Lewenborg XL. Het gaat hier o.m. de samenwerking met het Werkmancollege aan de Kluiverboom om de activiteiten gericht op leerondersteuning uit te breiden tot een aanbod verlengde schooldag. Kinderen/jongeren hebben dan na school een soort tweede huis om in rust hun huiswerk te doen of met andere activiteiten bezig te zijn.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Vanuit het armoedebeleid werken we al nauw samen met veel maatschappelijke organisaties op het gebied van welzijn, zorg, onderwijs, sport, cultuur, kerken, maatschappelijke opvang, ondernemers en vele andere. Dat vloeit voort uit onze opvatting dat armoedebeleid een opgave is van de hele Groninger samenleving. Ook zetten we waar mogelijk ervaringsdeskundigen in.

De participatie van de doelgroep – in dit geval kinderen en jongeren – zal op diverse manieren plaatsvinden. In 2017 nog zorgt het Rijk voor een publiekscampagne om kinderen, hun ouders en mensen om hen heen op de mogelijkheden te attenderen.

Financiële consequenties

Voor het 'reguliere' armoedebeleid is in 2017 2,5 miljoen euro structureel beschikbaar. Zie voor meer informatie ook de brief aan de raad over het Uitvoeringsplan (6186604).

Met deze 1,1 miljoen extra kindmiddelen komt het totaal op 3,6 miljoen euro.

Daarvan is 2.220.000 euro toe te rekenen aan maatregelen voor kinderen en jongeren.

De indicatieve begroting voor de extra middelen is:

1. Kinderen kunnen actief meedoen met sport, cultuur en onderwijs.	375 duizend
2. Basis op orde (incl. 150 duizend euro MaatwerkKindBudget)	310 duizend
3. Bewustwording en communicatie	240 duizend
4. Gebiedsgerichte aanpak	100 duizend
5. Flexibel budget	75 duizend

De bestuurlijke afspraken tussen Rijk en VNG over de extra middelen zijn 11 november jl. vastgelegd. Via de decembercirculaire 2016 zijn de middelen vervolgens aan de begroting voor 2017 toegevoegd. De bestuurlijke afspraken houden onder meer in dat de extra middelen conform de regelgeving daadwerkelijk besteed worden aan kinderen in armoede. Daarnaast zijn afspraken vastgelegd over de totstandkoming van jaarlijkse landelijke evaluatie- en voortgangsrapportages vanaf 2018.

Wat betreft de uitvoering is 2017 een aanloopjaar. De uitvoering van de voorgenomen activiteiten vergt voorbereidingstijd. Het kan zijn dat er in 2018 vanwege een verwachte versnelling incidenteel extra middelen nodig zijn. Mocht dat nodig blijken, dan komen we hierop bij uw raad terug.

Overige consequenties

Vervolg

We willen de verantwoording van de extra en van de reguliere armoedemiddelen integreren in één rapportage. Voor de jaarschijf 2017 zal dat zijn in april 2018. Dat zal zijn in de vorm van een integrale armoedemonitor over het jaar.

Het Rijk en de VNG zullen de ontwikkeling van de ambities van de gemeenten gaan volgen. Met ingang van 2017 zal elke twee jaar een landelijk representatief beeld worden gegenereerd op basis waarvan de bestuursafspraken geëvalueerd kunnen worden. De eerste evaluatie is in 2018, de tweede in 2021. Dan wordt ook getoetst of de doelen ook daadwerkelijk bereikt zijn. Is dat niet het geval, dan kan dit leiden tot heroverweging van dit instrument.

Al eerder is door de staatssecretaris aan de Kinderombudsman gevraagd om vervolgonderzoek te doen hoe armoede onder kinderen op lokaal niveau nog effectiever kan worden bestreden. Ook heeft ze de SER gevraagd om een advies hoe armoede onder kinderen verregaand kan worden teruggedrongen. Uiteraard zullen we met de bevindingen te zijner tijd ons voordeel doen.

Lange Termijn Agenda

Met dit voorstel hebben we invulling gegeven aan de motie Kansen voor alle kinderen. Het was niet opgenomen op de LTA, omdat nog maar sinds kort duidelijk is wat het budget en de voorwaarden zijn.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

Peter den Oudsten
L.B.

de secretaris,

Peter Teesink

Bijlage Uitvoeringsplan armoedeprojecten 2017

Toelichting

In dit uitvoeringsplan willen we enkele projecten eruit lichten, waar we het komende jaar hard aan werken. Alles wat we doen heeft de toets van het afwegingskader doorstaan. De effecten en resultaten gaan we monitoren.

Dit uitvoeringsplan is gebaseerd op het reguliere budget voor armoedeprojecten, dat in totaal 2.509.500 euro bedraagt. We zullen de uitvoering goed afstemmen met de besteding van de extra structurele middelen (1.100.000) voor kinderen in armoede, die we met ingang van 2017 van het Rijk ontvangen. Over de besteding daarvan ontvangt u separaat het raadsvoorstel *Besteding extra middelen Kansen voor alle kinderen*. (6194091)

Daarmee ontstaat een structureel totaalbudget van 3.638.500 euro voor armoedeprojecten. Bij sommige maatregelen met ingang van 2017 het reguliere budget opgehoogd worden met de extra middelen. Dat kan uiteraard alleen als ze voldoen aan de criteria die aan deze middelen verbonden zijn.

Voor kinderen en jongeren tot 18 jaar is nu in totaal 2.126.500 euro beschikbaar.

Wij houden bij de uitvoering rekening met de accenten die uw raad bij de bespreking op 21 december 2016 van de raadsbrief over de Stand van zaken 2016 (6003957) aan ons heeft meegegeven:

1. Focus op gezinnen in armoede binnen de projecten, om vooral voor kinderen en jongeren tot en met 23 jaar de gevolgen van armoede te verlichten. Dit accent omvat het hele kindpakket, inclusief de extra inzet als genoemd in het raadsvoorstel.
2. Bouwen aan een duurzame wijkgerichte uitvoeringsstructuur voor het armoedebeleid. Zie hiervoor ook de begeleidende raadsbrief bij dit uitvoeringsplan.
3. Betrekken van burgers, maatschappelijke organisaties en ondernemers bij het armoedebeleid.
4. Ontwikkeling en uitvoering van een specifiek communicatie-actieplan gericht op het nog beter bereiken van de doelgroep en de partners, met als middel een laagdrempelige website en inzet van social mediakanalen.

1. Basis op orde

Budget: 939.000

Doel is dat met name bij kinderen en jongeren op de leefgebieden school, thuis en vrije tijd de basis op orde is. Ze moeten niet met honger op school zitten, voldoende en passende kleding hebben, kennis meekrijgen over gezond gedrag, en basisveiligheid ervaren.

Vaak is bij deze activiteiten tegelijkertijd sprake van meedoen.

Diverse armoede-activiteiten dragen hieraan bij. Denk aan het uitdelen van fruit op scholen, ontbijt en lunch op scholen, zwemvangnet, thuisadministratie van Humanitas, koken in de moestuin, kledingbanken Maxima en Zeecontainer.

Hieronder uitgelicht:

Garantiebijdrage Voedselbank

De Voedselbank voorziet een specifieke doelgroep van het allernoodzakelijkste voedsel om te overleven. Dat wordt op allerlei manieren ingezameld.

De Voedselbank gaat verhuizen naar de Ulgersmaweg en breidt uit. Tot nu toe ontvangt de Voedselbank van ons 25.000 euro als garantiebijdrage voor de kosten van huur, energie e.d.

Omdat de nieuwe locatie groter is en meer kost wat betreft huur en energie hogen we onze garantiebijdrage op tot maximaal 70.000 euro. De aard van onze bijdrage verandert niet: het *blijft* een garantiebijdrage. Voor de inrichting heeft men zelf voldoende fondsmiddelen geworven.

Stichting Urgente Noden (SUN)

Deze (Groningse) stichting kan op korte termijn directe noden lenigen. Maatschappelijke organisaties doen de screening en vragen aan. Men heeft de beschikking over diverse, soms landelijke fondsmiddelen. We subsidiëren de coördinator van SUN met 60.000 euro.

Bonnen voor kinderen en jongeren

In 2016 zijn bonnen voor kleding en speelgoed uitgereikt voor kinderen van 4 – 14 jaar. In 2017 introduceren we ook bonnen voor spullen die nodig zijn voor baby's en peuters van 0 – 4 jaar. De uitbreiding vindt plaats met de extra kindmiddelen.

Preventieve aanpak GKB (Groningse Kredietbank)

Het is bekend dat veel minima met schulden kampen. Daarvoor is professionele hulp beschikbaar. Voor die hulp geldt dat die het best zo snel mogelijk ingezet kan worden als er schulden zijn. Hoe kleiner de schuld hoe beter en duurzamer de oplossing. Schulden bij jongeren veroorzaken nogal eens schooluitval. Door vroegtijdig hulp te bieden kan dit voorkomen worden. Eurocoaches zijn schuldhulpverleners die gespecialiseerd zijn in de schuldhulpverlening aan jongeren. Vanuit de (MBO-)scholen is er behoefte aan eurocoaches die op de scholen zelf werken. Daar gaan we in 2017 in nauwe samenwerking met de scholen op inzetten.

Financiële educatie start al in het basisonderwijs. Maar om effectief te zijn is een ketenaanpak met veel herhaling noodzakelijk. Diverse preventieprojecten richten zich dan ook op de leerlingen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, MBO, HBO en WO. De Week van het geld en Moneyways zijn daar voorbeelden van.

Voor volwassenen biedt de website van de GKB o.a. het Startpunt Geldzaken. Dit e-pakket biedt een stap-voor-stap-aanpak aan burgers die willen (leren) sparen of hun schulden aanpakken.

Uitstroom bijstandsgerechtigden uit de wanbetalersregeling zorgverzekering

We starten in mei een project om bijstandsgerechtigden uit de wanbetalersregeling zorgverzekering te halen, en een werkwijze ontwikkelen om al vroeg te signaleren of sprake is van betalingsachterstanden. Meer informatie hierover in de brief aan uw raad (6186604).

2. Meedoen

Budget: 1.169.500

Deze activiteiten hebben als doel dat materiële belemmeringen worden weggenomen voor kinderen, jongeren en volwassenen in armoede om van voorzieningen gebruik te maken die er voor alle Stadters zijn. Voorbeelden zijn o.m. de fietsverstrekking, het bijbaanproject in de Binnenstad, taalcoaches Humanitas, inspiratiegroepen Cato, Toentje, mentorenproject t'win, e.a. Hieronder uitgelicht:

Stichting Leergeld, Jeugdsportfonds (JSF) en Jeugd Cultuur Fonds (JCF)

Deze drie stichtingen zorgen ervoor dat kinderen mee kunnen doen aan vrijetijdsactiviteiten. Ze betalen lidmaatschapsgelden of cursuskosten, en deels ook materialen die nodig zijn. In het kader van de extra kindmiddelen hebben ze gezamenlijk een flinke groei-ambitie. Meer hierover in het raadsvoorstel *Extra besteding middelen Kansen voor alle kinderen*.

Leerondersteuning VO leerlingen

Sommige jongeren in gezinnen met een minimuminkomen krijgen thuis onvoldoende begeleiding om hun huiswerk te maken. Soms is er thuis ook geen eigen rustige en veilige huiswerkplek, computer of internetverbinding. Dit leidt soms tot afstroom.

Scholen bieden wel huiswerkklassen aan, maar daar is veelal geen ruimte specifieke vakkennis op te doen. VinkhuysWerk biedt huiswerkbegeleiding aan jongeren in het VO, deelname kan alleen op indicatie. Elke deelnemer volgt twee keer in de week huiswerkbegeleiding. Er is contact met de WIJ en met de mentoren op de scholen. In 2016 maakten 30 jongeren hiervan gebruik.

Vanwege de groeiende vraag is het aanbod uitgebreid naar Werkman VMBO / locatie Kluisverboom. Hier kunnen alle jongeren aan deelnemen, omdat wie net boven het minimum zit ook geen mogelijkheden hebben voor relatief dure leerbegeleiding. Hier is ook aanvullend een huiskamer ingericht.

In 2017 wordt deze activiteit uitgebreid, en worden studenten ingezet mede om de kosten te drukken. Bezien wordt hoe dit een structurele activiteit kan worden. De leerondersteuning wordt uitgebreid naar zaken als schoolkeuze, het vinden van een bijbaan, en activiteiten gericht op talentontwikkeling. Ruim 80% van de leerlingen komt uit de wijken Lewenborg en Beijum. In samenwerking met het gebiedsteam Oost wordt in 2017 de mogelijkheden verder uitgewerkt. En wordt vanuit het bestaande programma Lewenborg XL jeugd (i.s.m. WIJ Lewenborg en de Vensterwijk) uitgebreid naar het VO. Hierover zijn ook contacten met de Hanzehogeschool en WIJS. De gemeente fungeert als aanjager en verbinder. Vanuit armoedebeleid bekostigen wij alléén wat extra nodig is voor kinderen uit minimagezinnen.

Schoolkosten

We zijn in gesprek met het VO over de financiële belemmeringen voor VO leerlingen. Hier wordt mn de aanschaf van een rugzak, rekenmachine en de verplichte kosten zoals kluisjes en fietsenstalling genoemd. We willen het komende jaar gebruiken om samen met Leergeld en de VO scholen afspraken te maken over deze kosten. Welke kosten kunnen bv rechtstreeks betaald worden vanuit de ouderbijdrage? Welke kosten zijn verplicht en kan evt. een alternatief voor geboden worden? Denk hierbij bv aan de dure schoolreizen naar het buitenland, etentjes met de klas en dergelijke.

We willen er nu wel voor zorgen dat financiën geen belemmering vormen om mee te doen en goed onderwijs te volgen. En stellen daarom een extra bedrag van 50.000,- beschikbaar zodat Leergeld het komende jaar deze leerlingen in ieder geval tegemoet kan komen.

Ondernemers in zwaar weer

Ondernemers die het hoofd maar moeilijk boven water kunnen houden zijn als geprioriteerde groep aangemerkt. Aan intensieve, individuele begeleiding van deze ondernemers ontbreekt het nu nog in het (gemeentelijk) aanbod. Vanuit Armoedebeleid hebben we ervaring met deze trajecten. Trajecten die als zeer nuttig door de deelnemers worden aangemerkt. Het gaat om de projecten Stadoogst en Werk aan je Winkel.

We werken daarom een nieuw aanbod uit waarbij we de goede ervaringen van eerdere, soortgelijke trajecten meenemen. Uiteraard doen we dat in nauwe samenwerking met WIMP (PTO – parttime ondernemen in de bijstand) en Economische Zaken.

Van Hulley

Het Groningse naaiatelier Van Hulley heeft samen met gemeente, het Noorderpoortcollege en stichting Lezen en schrijven een eigen drempelloos MBO-traject ontwikkeld. De populaire bestaande AKA opleiding moest van het rijk stoppen. Om de deelnemers aan van Hulley, die

een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben, een alternatief te bieden hebben deze partijen de handen in een geslagen. Vrijwilligers van Humanitas ondersteunen met taallessen, taal rekenen en ondernemersvaardigheden staan ook op het programma. De gemeente neemt de kosten van een begeleider voor zijn rekening.

Maatwerkbudget

We bieden de WIJ teams de mogelijkheden om snel en effectief in te kunnen spelen op behoeften van minima als dat in gesprekken aan de orde komt. Alle WIJ teams krijgen daarvoor de beschikking over een zgn. maatwerkbudget, zonder gebonden te zijn aan formaliteiten en regels. We gaan wel monitoren waar dit geld zoal aan besteed wordt. We hebben hiervoor ons licht opgestoken bij de gemeente Zaanstad, waar al twee een succesvolle pilot loopt. In 2017 gaan we dit verder uitwerken en invoeren. Cofinanciering met nieuwe kindmiddelen.

Big data: alle minima een Stadjerspas, uitbreiding aanbod

In 2017 willen we overgaan tot een automatische verstrekking van de Stadjerspas aan alle minima. Ook breder willen we bezien of we meer met automatische verstrekking kunnen werken. Voor de Stadjerspas heeft dit tot gevolg dat het aantal abonnees groeit van 14.000 naar 25.000.

Daar kunnen naar schatting nog zo'n 1000 minima bij komen die we nu nog niet in beeld hebben. Dit zijn Stadjers die geen gebruik maken van regelingen, maar toch een inkomen hebben dat onder de norm ligt.

Voor deze uitbreiding met 12.000 abonnees zal naar schatting 240.000 extra budget nodig zijn (de gemiddelde abonnee gebruikt ongeveer 20 euro per jaar). Een deel van de uitbreidingskosten wordt bekostigd uit de extra kindmiddelen.

Het aanbod van de Stadjerspas voor 2017 wordt uitgebreid met producten en diensten die bijdragen aan verbinding van mensen en slim omgaan met geld. Zo wordt het mogelijk gratis te bellen naar belangrijke telefoonnummers, en gaan we excursies organiseren. Meer initiatieven staan op stapel.

De Stadjerspas zal steeds meer een functie krijgen als toegang en als uitvoerder van andere regelingen binnen het armoedebeleid. Zij zorgen ook voor de inkomenstoets.

Laaggeletterden

Jasmijn, Alfacollege en Noorderpoort college hebben een ketenaanpak ontwikkeld voor taalondersteuning voor laaggeletterden. Wij dragen bij aan de uitvoeringskosten.

3. Armoede als maatschappelijke opgave

Budget: 401.000

Onder deze noemer scharen we activiteiten die te maken hebben met bewustwording, communicatie, informatievoorziening en training. Doel is om armoede bespreekbaar te maken, de kennis erover te vergroten, het maatschappelijk debat aan te jagen het gebruik van voorzieningen die er zijn te vergroten. We hebben alle inspanningen en de planning daarvan ondergebracht in een communicatie-actieplan 2017.

Voorbeelden zijn o.a. de inzet van brugfunctionarissen, de ruim 30 weggeefkasten, flexibel budget, inzameling van fietsen, Sint Martinus Pronkjewail, het doen van onderzoek (o.a.monitor), de Groninger Uitdaging.

In dit blok nemen we ook de overige uitvoeringskosten op.

Hieronder uitgelicht:

Platform vraag en aanbod goederen en diensten

Het verlichten van armoede is een opgave voor de hele stad. Een middel om dat te bereiken is het oprichten van een community: een digitaal platform waarop alle Stadgers goederen en diensten om niet kunnen aanbieden aan minima. Te denken valt aan bv. Ondernemers, studenten, ouderen, organisaties, maar ook minima zelf.

We regelen de toegang zo dat ook alléén minima deze kunnen afnemen.

We sluiten aan bij het landelijk concept Quiet,nl. Het voordeel is dat we van de ervaringen elders kunnen leren bij het opzetten van dit Gronings platform.

Voorbeelden zijn het aanbieden van huiswerkbegeleiding, overtollige spullen, coaching, klussen etc.

Dit platform zal in 2017 uitgewerkt en gerealiseerd worden.

Pro-actief benaderen van minima en het aanvragen simpeler maken

We willen de gevolgen van armoede verkleinen voor mensen die leven in armoede én stimuleren dat ze ondanks geldgebrek toch mee kunnen doen. Daarbij houden we rekening met de eigenheid van de doelgroep. Onze uitgangspunten hierbij zijn:

1. Pro-actieve benadering: een attente en pro-actieve benadering vanuit de gemeente waarbij de burger geholpen wordt om die (inkomens)regelingen en voorzieningen aan te vragen waar hij recht op heeft. Zo mogelijk doen we dat op basis van één aanvraagformulier.
2. Digitale drempels weg: we willen de regelingen toegankelijker maken en digitaliseren, zodat mensen makkelijker, met een druk op de knop, verschillende regelingen kunnen aanvragen.
3. Bewustwording voor armoede vergroten: we informeren intermediairs over de regelingen en geven ze instrumenten om mee te werken.

Instrumenten die hiervoor worden ingezet zijn:

- website: 1x digitaal aanvragen
- Stadgerspas zoveel mogelijk gebruiken als inkomenscheck én als communicatiemiddel
- Overige communicatiemiddelen, zowel on- als offline

Trainingen Armoede dichtbij

Inmiddels hebben meer dan 300 professionals deze training gevolgd. Er is grote belangstelling voor, ook bij de politiek, de kerken en andere organisaties. In feite is de huidige training een soort introductie in het onderwerp. Doel is om bij te brengen wat het betekent om in armoede te leven en hoe je kunt herkennen of daar sprake van is in je contacten.

De inbreng van ervaringsdeskundigen heeft een duidelijke meerwaarde.

We boren nog nieuwe doelgroepen aan, we werken inmiddels samen met mensen van het Sint Martinus Pronkjewail project, die vergelijkbare trainingen geeft. We bezien ook of behoefte is aan een vervoltraining om bijvoorbeeld de bekendheid met bestaande voorzieningen en regelingen te vergroten, dan wel in de sfeer van gespreksvoering. We zijn bezig om met de praktijkbegeleiders van WIJ hierop een aanbod te ontwikkelen. Ook medewerkers van WIMP worden getraind.

In 2017 willen we twee grote netwerkbijeenkomsten organiseren om armoede te bespreken en te beleven, o.a. naar aanleiding van de film I Daniel Blake en wellicht de tv serie Schuldig.

De vraag die we gaan stellen is: hoe maken wij het verschil voor de minima in 2017?

Serviceteam minimaloket

De adviseurs van het Serviceteam behoren zelf tot de minima en hebben zich ontwikkeld tot experts op het gebied van minimaregelingen en -voorzieningen. Op het Harm Buitenplein helpt men passanten en worden minima telefonisch benaderd om mensen voor te lichten over de mogelijkheden. In 2016 zijn 8000 mensen benaderd, waarvan er 3000 geholpen konden

worden. In de Oosterpark en in Corpus is men op huisbezoek geweest, samen met een WIJ teammedewerker.

Men doet dit werk maximaal een half jaar, waarna de meesten uitstromen naar regulier werk. De ambitie voor 2017 is om de werkzaamheden verder uit te bouwen.